

Retningslinjer for fjernarbeid

Praktisering av fjernarbeid, eksempelvis hjemmekontor, blir stadig mer vanlig. I 2002 inngikk arbeidslivets parter på europeisk nivå *en veiledende rammeavtale om fjernarbeid*. Den er også tiltrådt av Hovedorganisasjonen Virke. I tillegg har enkelte tariffavtaler egne rammeavtaler og mønsteravtaler om fjernarbeid. Vi vil i det følgende søke å belyse innholdet i og konsekvensene av retningslinjene.

Det er arbeidsmiljøloven som sammen med den enkelte ansettelsesavtale danner rammen for hva som kan avtales mellom partene i forbindelser med fjernarbeid. Dette bør innføres som tidsbegrensede og individuelle ordninger som regelmessig kan tas opp til fornyet vurdering – dersom en av partene skulle ønske det.

Frivillighet

- Fjernarbeid er frivillig for den berørte arbeidstaker og arbeidsgiver. Dersom fjernarbeid ikke er en del av den opprinnelige arbeidsavtalen, kan verken arbeidsgiver eller arbeidstaker ensidig kreve at det inngås en slik avtale.
- En avtale om fjernarbeid kan endres eller opphøre ved ny avtale. Endres avtalen etter anmodning, kan det medføre at arbeidstaker gjenopptar sitt arbeide i arbeidsgivers lokaler.

Ansettelsesvilkår

Avtale om fjernarbeid bør inngås skriftlig som en tilleggsavtale til den ordinære arbeidsavtalen, og den bør bl.a. omfatte følgende forhold:

- Omfang og organisering
- Hvilken avdeling i virksomheten fjernarbeideren er tilknyttet
- Varighet
- Fjernarbeiderens nærmeste overordnede
- Utstyr og materiell
- Forsikring
- Sikkerhetsregler
- Rapporteringsrutiner
- Kontroll og oppfølging

Fjernarbeideren har for øvrig de samme rettigheter som andre ansatte i tilsvarende stillinger.

Organisering av arbeidet – arbeidstid

- Innenfor rammen av gjeldende lovgivning, tariffavtaler og virksomhetens regler, styrer fjernarbeideren organiseringen av egen arbeidstid.
- Fjernarbeiderens arbeidsoppgaver samt krav til arbeidets utførelse skal være tilsvarende de krav som sammenlignbare stillinger i arbeidsgiverens lokaler har.
- Gjennom individuell avtale bør det fastlegges hvor stor del av arbeidet som skal utføres som fjernarbeid og hvor stor del som skal utføres fra arbeidsgivers lokaler.

Retningslinjer for fjernarbeid

Side 2

- Det er for hjemmearbeid gitt mer fleksible og enkle bestemmelser enn de ordinære regler som fremgår av arbeidsmiljøloven. Dette innebærer at den alminnelige arbeidstid også etter forskriften er 40 timer per uke. Pålagt arbeid utover dette er overtidsarbeid. Det stilles ingen vilkår for når overtid kan benyttes. Arbeidstiden skal, inklusiv overtid, ordnes slik at den i løpet av en 4-måneders periode ikke overstiger gjennomsnittlig 48 timer i uken.

Utstyr

- Alle spørsmål vedrørende arbeidsutstyr, ansvar og kostnader skal være avklart før fjernarbeidet igangsettes.
- Arbeidsgiver har som hovedregel ansvaret for å fremskaffe, installere og vedlikeholde det utstyret som trengs for fjernarbeidet, med mindre fjernarbeideren benytter eget utstyr.
- Arbeidsgiver skal dekke kostnader som er direkte forårsaket av fjernarbeidet, eksempelvis kostnader som er relatert til data/telekommunikasjon.
- Arbeidsgiver skal sørge for at fjernarbeideren får nødvendig brukerstøtte.
- Forsikring av utstyr og lokaler må avklares før fjernarbeidet igangsettes.

Beskyttelse av data

- Arbeidsgiver skal iverksette nødvendige tiltak for å sikre beskyttelse av data som fjernarbeideren bruker og benytter i arbeidet.
- Arbeidsgiver skal informere om relevant lovgivning og bedriftens retningslinjer vedrørende beskyttelse av data.
- Arbeidsgiver skal særlig informere om restriksjoner for bruk av IT-utstyr og sanksjoner i tilfelle overtredelse.

Opplæring

- Fjernarbeideren har samme adgang til opplæring samt karriere- og utviklingsmuligheter som arbeidstakere i tilsvarende stillinger i arbeidsgivers lokaler.

Arbeidsmiljø

- Arbeidsgiver skal sikre at tiltak iverksettes som hindrer at fjernarbeideren blir isolert fra resten av arbeidsfellesskapet i virksomheten.
- For å sikre at fjernarbeiderens sikkerhet, helse og velferd ivaretas, skal arbeidsgiver, så langt det er praktisk mulig, forsikre seg om at arbeidsforholdene er fullt forsvarlige.
- Arbeidsgiver skal informere om virksomhetens retningslinjer vedrørende helse og sikkerhet, særlig når det gjelder krav til dataterminaler.
- Hvis fjernarbeideren arbeider hjemme, har arbeidsgiver kun adgang hvis partene har inngått en særskilt avtale om dette.

Se gjerne *forskrift om arbeid som utføres i arbeidstakers hjem*.